

NORGES HØYESTERETT

Den 27. juni 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matheson, Østensen Berglund og Høgetveit Berg i

HR-2023-1221-U, (sak nr. 23-068190STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Petter Mandt)

mot

Påtalemyndigheten

avsagt slik

D O M :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens domfellelse for grov kroppskrenkelse.
- (2) A, født 00.00.1994, ble tiltalt for grov kroppskrenkelse, jf. straffeloven § 272, jf. § 271 og kroppskrenkelse, jf. § 271. Grunnlaget for tiltalen for grov kroppskrenkelse er under tiltalens post I beskrevet slik:

«Fredag 8. januar 2021 ca. kl. 10.30 i ----veien i X, dyttet han B to ganger i overkoppen med den følge at B falt i bakken og fikk en sene i skulderen delvis avrevet. Seneskaden måtte repareres ved operasjon.»
- (3) Buskerud tingrett avsa 22. september 2022 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, født 00.00.1994, dømmes for overtredelse av straffeloven § 272 jf. § 271 til fengsel i 60 – seksti – dager. Fullbyrding av straffen utsettes med en prøvetid på to år jf. straffeloven § 34.
 2. A, født 00.00.1994, dømmes til innen 2 – to – uker å betale oppreisning til B med 5 000 – femtusen – kroner.
 3. Saksomkostninger idømmes ikke.»
- (4) A var i tiltalens post II også tiltalt for kroppskrenkelse mot en tredjeperson. Dette ble han imidlertid frifunnet for – uten at dette fremgår av domsslutningen.
- (5) A anket lovanvendelsen under skyldspørsmålet for tiltalen post I, saksbehandlingen og straffutmålingen til lagmannsretten.

- (6) Borgarting lagmannsrett avsa 17. februar 2023 dom med slik domsslutning:
- «1. I tingrettens dom, domsslutningen punkt 1, gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 45 – førtifem – dager. Fullbyrding av straffen utsettes med en prøvetid på 2 – to – år.
 2. For øvrig forkastes anken.»
- (7) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen og saksbehandlingen. Det er tillegg begjært ny behandling av erstatningskravet. Det er i korte trekk gjort gjeldende at forholdet slik det er beskrevet i tingrettens dom ikke er en rettsstridig overtredelse. Subsidiært skal A frifinnes på grunn av nødrett. Det er en saksbehandlingsfeil at lagmannsretten ikke har lagt til grunn tingrettens bevisbedømmelse. A skal frifinnes for straff og det foreligger derfor ikke ansvarsgrunnlag.
- (8) *Påtalemyndigheten* har i korte trekk gjort gjeldende at det ikke foreligger slike kvalifiserte mangler ved lagmannsrettens avgjørelse som hindrer prøving av anken. Spørsmålene om rettsstridsreservasjon og nødrett kvalifiserer heller ikke til behandling i Høyesterett.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anke til Høyesterett ikke kan fremmes uten samtykke fra ankeutvalget. Dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at lagmannsrettens dom helt eller delvis bør oppheves, kan anken avgjøres uten ankeforhandling, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.
- (10) I tingrettens dom er de faktiske forholdene i saken beskrevet på følgende måte:
- «Tiltalte plukket ikke opp hundebæsj etter sin 60 kg. rottweiler fordi han ikke hadde med seg pose. B, som var på tur med sin kone C, ble sint for dette og det oppstod en diskusjon. Tiltalte gikk fra stedet og stoppet opp rundt 50 meter unna. B fulgte etter og gikk aggressivt tett opp i ansiktet til tiltalte. Tiltalte var urolig for at hunden skulle reagere på situasjonen ved å bite B, og han dyttet derfor B som beskrevet ovenfor. B reiste seg og forsøkte å filme tiltalte. Den ampre stemningen mellom dem fortsatte. B gikk igjen tett opp i ansiktet til tiltalte, og tiltalte dyttet ham på samme måte igjen. Også denne gangen dyttet tiltalte B unna fordi han var urolig for en mulig farlig situasjonen med hunden. Tiltalte bandt deretter hunden i et søppelskur og diskusjonen med B fortsatte. Bs kone forsøkte å gå mellom dem og endte opp på bakken. Tiltalte dro fra stedet mens C forsøkte å ringe politiet.»
- (11) Domfelte gjorde for lagmannsretten gjeldende at vilkårene for nødrett var oppfylt, og viste til at faren for at rottweilieren skulle angripe den fornærmede gjorde det nødvendig å dytte ham vekk.
- (12) Lagmannsretten var ikke enig i dette og viste til at det ikke var holdepunkter for at faren ikke kunne «avverges på annen rimelig måte». Om dette uttaler lagmannsretten:
- «Tvert imot fremgår det av dommen at A bandt hunden fast i et søppelskur, og at diskusjonen deretter fortsatte. Den kroppskrenkelsen som ledet til skade, skjedde etter at hunden var bundet fast. Iallfall på dette tidspunktet er det helt på det rene at vilkårene for nødrett ikke var oppfylt.»
- (13) Av det siterte fra tingrettens dom fremgår entydig at kroppskrenkelsen som ledet til skaden, skjedde *før* hunden ble bundet fast i et søppelskur. Det var ikke anket over bevisbedømmelsen

under skyldspørsmålet. Følgelig var lagmannsretten ved lovanvendelsen bundet av tingrettens redegjørelse for de faktiske forholdene. Like fullt har lagmannsretten i lovanvendelsesspørsmålet uten nærmere forklaring bygget på et annet faktum.

- (14) Ankeutvalget finner det etter dette enstemmig klart at feilen må lede til at denne delen av lagmannsrettens dom oppheves. Opphevelsen får også virkning for det sivile kravet.
- (15) Når det gjelder den delen av dommen som angår spørsmålet om tiltaltes handling manglet rettsstrid, kom lagmannsretten til at han:
- «kunne bl.a. ha gjort nye forsøk på å gå videre med hunden, og han kunne dessuten – dersom den fornærmede hadde fortsatt å følge etter ham – dyttet fornærmede tilbake på en slik måte at han ikke falt og skadet seg.»
- (16) Ankeutvalget er enig med lagmannsretten i at den ulovfestede rettsstridsreservasjonen ikke kan favne avvergelse av en eventuell situasjon fornærmede selv hadde skapt med en så kraftig handling som den tiltalte foretok. Det feilaktige tidspunktet lagmannsretten har lagt til grunn for handlingen endrer ikke denne bedømmelsen.
- (17) Opphevelsen av lagmannsrettens dom begrenses derfor til den delen av dommen som gjelder spørsmålet om utøvelse av nødrett.
- (18) Tingretten har i sin domsslutning som nevnt ikke tatt med et punkt om frifinnelse for tiltalens post II. Utelatelsen skyldes en feil som kan rettes, jf. straffeprosessloven § 44. Ankeutvalget legger til grunn at tingretten av eget tiltak retter slutningen.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens dom oppheves. Opphevelsen begrenses til den delen som gjelder spørsmålet om nødrett. Opphevelsen omfatter også det sivile kravet.

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)